

Det kongelige kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref:
16/1927-

Vår ref:
2016/2634 - 16261/2016

Saksbehandler:
Gina Beate Holsen 51 96 3830

Dato:
09.05.2016

Innspill til stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning

Vi viser til departementets brev dater 18. februar 2016.

Helse Vest støtter opp om at de fem faktorene som er trukket frem er avgjørende for god kvalitet i utdanningen. Det er viktig å løfte kvaliteten i norsk høyere utdanning for å møte nye krav og konkurranse både nasjonal og internasjonalt.

Høyere ambisjoner på studentenes vegne

Helse Vest mener kunnskapsbasert læring er viktig for at både studentene og undervisningsinstitusjonene skal få størst mulig utbytte. Forskningsbasert utdanning av høy kvalitet er avgjørende for at våre framtidige medarbeidere vil være i stand til å hente inn kunnskap og sikre endringskompetanse og behov for absorpsjonskapasitet i spesialisthelsetjenesten. Undervisningen må være basert på god og tidsriktig kunnskap og innsikt i hva som preger behovene i de enkelte bransjer og sektorer.

Aktiviserende og varierte læringsformer

Aktiviserende og varierte læreformer er viktig for at studentene skal opprettholde motivasjon og gjennomføre studiene. Det må sikres at det etableres fellesprogram ved samarbeidene studier i utlandet, slik at studiene ikke tar lenger tid dersom utenlandsopphold integreres i utdanningen. Studentutveksling kan gi høyere faglig kvalitet på et studieprogram og bidra til økt læringsutbytte.

Utdanningen må bygge på nyere forskning innen utdanning, læring og undervisning, og i større grad integrere og inkludere teknologiske muligheter i læringen. Innovasjon og nytenkning er viktig element i utformingen av læringsformene.

Kvalitetskultur og tydelig utdanningsledelse

Å heve status for utdanningsarbeidet er viktig. Krav til å være oppdatert på nyere forskning når det gjelder utdanning, kvalitetsindikatorer knyttet til utdanningsarbeidet og måling av kvalitet på området bør inngå. Tydelig lederskap med god innsikt i arbeidslivet og næringslivet, er en forutsetning for å lykkes. I tillegg er det viktig at lederne har evne til å skape forståelse og begeistring blant studentene ved å spesifisere

hvor de skal og hvorfor. Lærebøker og annet undervisningsmateriale må være rettet mot utdanningen og kvalitetssikret mot den enkelte studieretning. Styrking av utdanningene krever satsing på forskning blant annet innen medisinsk- og helsefaglige pedagogikk. Det er for eksempel behov for forskningsbasert kunnskap om hvordan ulike undervisningsformer fremmer læring i helsefagene, om hvordan ferdighetstrening kan brukes som supplement til mer tradisjonell undervisning, eksamens- og vurderingsformen. I helsefaglige utdanning er ofte opp mot 50 % av utdanningen i praksis, og da må fokus også rettes mot denne delen av utdanningen.

Tidlig eksponering for framtidige yrke og mentorordning kan være enkelttiltak i tillegg til nevnte innsatspunkt. Samarbeid på tvers mellom Kunnskapsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet om innhold og føringer for utdanning, er av stor betydning for spesialisthelsetjenesten. Oppfølging av anbefalte virkemidlene fra det nasjonale praksisprosjektet er viktig for å heve kvaliteten og sikre relevansen i de eksterne praksisstudiene i helse- og sosialfagutdanningene.

Integrering av studentene i det akademiske fellesskapet

Det er viktig å gi studentene bred basiskompetanse, men deretter må spesialiseringen primært foregå i arbeidslivet. Studentene må i større grad presenteres for forskning, feltarbeid og laboratoriearbeid. Det er også viktig at undervisningen er knyttet til ulike prosjekter og løsningsorientert undervisningsopplegg.

Samspill med arbeidslivet

Vi vil trekke frem viktigheten av godt samarbeid med arbeids- og samfunnsliv, og i tillegg til det som er nevnt i høringsbrevet, vil vi påpeke at en må sikre at både innhold og volum av utdanningene er i tråd med behovene fremover. Tett samarbeid med arbeidslivet på ulike arenaer er avgjørende, og vi vil spesielt fremheve gode og forpliktende samarbeidsstrukturer mellom undervisningsstedene og næringene. Bestillinger fra sektorene må være mer forpliktende for hvilket fokus utdanningsinstitusjonene legger til grunn, og samarbeidsstrukturene må ta hensyn til dette. Samarbeidet mellom undervisningsinstitusjoner, primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten om praksiskandidater og turnuskandidater må bedres. Vi forutsetter at studentene i stor grad er forberedt før praksisperioden starter. Helseforetakene legger mye til rette, men det er fremdeles en lang vei å gå før dette er profesjonalisert.

Gode eksempler på utdanningskonsept og tilbud

Av gode lokale utdanningskonsept kan vi blant annet nevne:

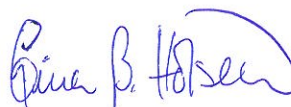
- a. Tverr profesjonell læring (TV EPS) i regi av Universitetet i Bergen og Høgskolen i Bergen gir nyttig kunnskap tilbake til sektoren og sikrer relevans og tverrfaglighet i utdanningen.
- b. Samarbeid mellom Haukeland universitetssykehus og Bergen Arkitektthøgskole, der arkitektstudentene bidrar direkte inn i sykehusets arealprosjekt. Viktige refleksjoner og kunnskap utveksles på tvers mellom skole og sykehus.
- c. Flere prosjekt knyttet til at studenter overtar enkeltdeler av virksomheten, prosjekt overtakelse av post i regi av Høgskolen VID (vitenskapelig høgskole). Diakonhjemmet Høgskole, Haraldsplass diakonale høgskole, Høgskolen Betanien og Misjonshøgskolen har blitt VID.

- d. Mentorordning for medisinerstudenter i Bergen, der erfarne fagfolk fra næringen bidrar med veiledning gjennom hele studiet. Hovedmålsettingen med mentorordningen er å gi studentene en fast og langvarig kontakt med en ferdigutdannet lege, som kan fungere som en ressursperson med hensyn på utfordringene en medisinstudent og nyutdannet lege møter. I tillegg skal gruppene være med å skape et nettverk for studentene på tvers av årskullene på studiet.
- e. Studentposten på Haukeland universitetssykehus. Posten har økt studenttetthet der studentene på tvers av profesjonsutdanningene får en mer helhetlig praksis og et tettere samarbeid med ansatte.
- f. Prosjekt trygg overføring, et samarbeidsprosjekt mellom Bergen Kommune, Haukeland universitetssykehus og Høgskolen i Bergen der studentene følger pasientene på tvers av omsorgsnivåene og bidrar med verdifull kunnskap tilbake til tjenestene vedrørende helhetlige pasientforløp.
- g. Bistillingssamarbeid mellom UIB og Haukeland universitetssykehus har lange og gode tradisjoner som fremmer relevans, samarbeid og kvalitet på utdanning og forskning.
- h. FoU-enheten for samhandling ved Høgskolen i Stord/Haugesund (FoUsam) er en felles forsknings- og utviklingsenhet mellom Helse Fonna, Høgskolen Stord/Haugesund og 18 kommuner i Helse Fonna regionen. Satsingsområder vedtas av Samhandlingsutvalget i Helse Fonna regionen. Sentralt for dette samarbeidet står utvikling av helsetjenesten knyttet til den demografiske utviklingen og behovet for å styrke forebygging og koordinerte tjenester. FoUsam skal bidra til å sikre bedre pasientforløp og helsetjenester til store pasientgrupper, og satse på lærings- og mestringstilbud. Ulike utviklingsprosjekt prøves ut i ulike kommuner og evalueres for å sikre videreutvikling og nyetablering i andre kommuner. Kommunene enes om hvilke helsetilbud den enkelte kommune skal ha, og hvordan de sammen kan dekke totaltilbudet.
- i. I Helse Førde har de et særdeles nært og godt samarbeid med Høgskulen i Sogn og Fjordane. Medisinerstudentene og sykepleierstudentene har deler av praksisperioden sammen rundt pasientene. Evaluering på dette har vært veldig bra, og dette ser de som en begynnelse til å viske ut skille mellom utdanningene ved at en har pasienten i fokus.
- j. Universitetet i Stavanger (UiS) i samarbeid med Psykiatrisk divisjon ved SUS, tilbyr en ny utdanning innen psykisk helse. Dette er en erfaringsbasert Master i Relasjonsbehandling der du kan velge fordypning innen miljøterapi eller individualterapi. Den er utviklet i et nært samspill mellom Helse Stavanger HF/SUS og UiS, med grunnlag i de kliniske behovene som en har både innenfor spesialisthelsetjenesten og i grenseflaten mot kommunene. Den er således tidsrett når det gjelder helsetjenestetilnærming, og innholdet er slik vi ser det, uttrykk for en spennende fagutvikling på et solid kunnskapsgrunnlag. Den kan være et eksempel på hva en kan få til når tjenesteutvikling og kunnskapsutvikling blir koplet sammen på en styrt måte.

Vennlig hilsen

Hilde Christiansen
Direktør medarbeider, organisasjon og teknologi

Gina Beate Holsen
PO-rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

All elektronisk post til Helse Vest skal sendes til postmottak: post@helse-vest.no